

SIVILOMBUDET

HARALDSPASS SERIO UNG
AVD SØGNE ADM
Linnegrøvan 16
4640 SØGNE

Vår referanse
2022/6071

Deres referanse

Vår saksbehandler
Johannes Flisnes Nilsen

Dato
10.10.2023

Sivilombudets svar på oppfølging fra Haraldsplass Serio Ung

Vi viser til brev 28. august 2023 der Serio Haraldsplass Ung (heretter Serio) orienterer om sin oppfølging av Sivilombudets funn og anbefalinger gitt i besøksrapport 30. mai.

Ombudet har notert seg Serios redegjørelse for tiltak som er satt i verk for å bidra til å følge opp rapportens anbefalinger. Viktige oppfølgingstiltak omfatter opplærings- og oppfølgingstiltak rettet mot ansatte og institusjonsledere, omlegging av turnus for å legge til rette for bedre rekruttering av miljøterapeuter, og endringer i skriftlige rutiner for å forebygge overgrep og for å unngå ydmykende kroppsvisitasjoner. Samtidig gjør tilbakemeldingene på en del punkter det vanskelig å forstå hvilke konkrete oppfølgingstiltak som er iverksatt for å følge opp anbefalingene. Nedenfor følger ombudets merknader til tilbakemeldingene fra Serio. Der vi ber om ytterligere informasjon, er dette uthevet.

1. Vurdering av om det er til barnets beste å bo alene

Som oppfølging av vår anbefaling om å sikre systematiske vurderinger av om det er til barnets beste å bo alene, har Serio vist til at rutiner for standardisert forløp følges. Serio har også vist til at det er tett dialog med barnevernsmyndigheten i overgangsfaser og at det gjennomføres samtaler med ungdommen ukentlig hvor de gis mulighet til å si sin mening. Våre funn fra besøket viste at institusjonens planer og evalueringer manglet dokumenterte vurderinger av om det var til barnets beste å bo alene, og at ungdommenes syn på det å bo alene ikke ble systematisk undersøkt.

Vi ber om en klargjøring av hvilke endringer i skriftlige rutiner eller praksis anbefalingene har medført.

2. Forebygging av sosial isolasjon

I Serios tilbakemelding om oppfølgingen av anbefalingen om å forebygge sosial isolasjon, står det at det jobbes ut ifra barnevernstjenestens tiltaksplan, som handlingsplanen til institusjonen utarbeides på bakgrunn av. Ifølge Serio er det bevissthet i disse planene på at delmål og tiltak retter seg mot forebygging av sosial isolasjon. I besøksrapporten etterlyste ombudet at sosial omgang med jevnaldrende gis en mer sentral plass i institusjonens planer for ungdommene.

Vi ber om en klargjøring av hvilke tiltak som er iverksatt for å følge opp ombudets anbefaling om å forebygge sosial isolasjon når barn bor alene med voksne.

3. Beskyttelse mot overgrep

Som oppfølging av anbefalingene om å beskytte ungdom mot overgrep, har Serio utarbeidet flere skriftlige rutiner for å håndtere mistanke om fysiske og seksuelle overgrep og grenseoverskridende atferd fra bl.a. ansatte. Rutinene tydeliggjør at lederne i tiltaket har et særlig ansvar for å hindre slike hendelser mot barn og unge i institusjon. Vedkommende leder skal bl.a. utarbeide samhandlingsregler for de ansatte og barn/ungdom i tiltaket, og sørge for at alle ansatte har tilstrekkelig kunnskap om barn og unges seksualitet og seksuelle uttrykksformer samt skadevirkninger av fysiske og seksuelle overgrep mot barn. Lederen skal også sørge for at temaet vektlegges i diskusjoner i medarbeidergruppen. Dette er rutiner som klargjør viktige sider ved lederansvaret for å forebygge overgrep mot barn og unge i institusjon.

I de nye rutinene går det fram hva ansatte skal foreta seg dersom de får mistanke om, eller får høre fra en ungdom at de har blitt utsatt for overgrep fra ansatte, andre ungdom eller utenforstående. Vi kan ikke se at det er beskrevet tiltak for å sikre at barn i institusjon selv trygt kan varsle om overgrep, og at de informeres om dette, som anbefalt i besøksrapporten. Ombudet understreker betydningen av at ungdom plassert i institusjon får informasjon om hvordan de selv trygt kan varsle en voksen om eventuelle overgrep.

Ombudet ber om informasjon om hvordan anbefalingen om å legge til rette for trygg varsling for barn og unge er fulgt opp.

4. Bruk av fysisk tvang

Som oppfølging av vår anbefaling om at alle ansatte bør ha lik opplæring og trening i inngripende fysisk tvang, har Serio opplyst om tiltak for å sikre at alle ansatte blir kurset i TMV (*Terapeutisk mestring av aggresjon*). Det er også utnevnt to ressurspersoner per avdeling som har gjennomført to dagers instruktørkurs. Serio har ikke besvart konkret hvordan anbefalingen om å sikre at fysisk tvang alltid utføres på en forsvarlig måte og aldri slik at luftveiene blokkeres, blir fulgt opp. Ombudet minner om rapportens funn om sprikende oppfatninger blant ansatte om hvordan fysisk nedlegging og fastholding i liggende stilling skulle gjennomføres. Så vidt ombudet kjenner til, er det også forskjeller mellom ulike kursprogram med hensyn til hva slags teknikker som læres bort. Fysisk nedlegging og fastholding i liggende stilling er en svært inngripende form for maktbruk, spesielt overfor barn.

Ombudet ber om en nærmere beskrivelse av hvilke metoder for fysisk nedlegging og fastholding de ansatte hos Serio Haraldsplass Ung får opplæring og trening i å benytte.

5. Bruk av «skjermingsrom»

Serio har foreløpig ikke etterkommet vår anbefaling om å avskaffe det såkalte «skjermingsrommet» ved en av sine avdelinger. Dette rommet fremsto som et rom for isolasjon, helt uten inventar unntatt en madrass på gulvet. Institusjonen erkjenner at det har

vært for uklare rutiner for bruk av rommet, og at det ikke kun har vært brukt i akutte faresituasjoner, men også til ransaking, kroppsvisitasjon og når ungdom er ruset.

Bruksområdet for rommet har vært diskutert i ansattgruppen, som opplever det som hensiktsmessig å bruke rommet til ransaking eller kroppsvisitasjon, fordi det verken er tilgang til gjenstander eller er andre ungdommer i nærheten. Det fremstår som mer uklart om institusjonen ser for seg fortsatt å benytte rommet ved håndtering av akutte faresituasjoner eller dersom ungdom er ruset. Institusjonen oppgir å være i prosess med å tydeliggjøre avdelingen og målgruppen, for å få en klar definisjon på hva rommet kan brukes til. Dette vil være viktig. Ombudet gjentar sine bekymring for at bruk av isolasjonsrom kan virke skremmende, og at det er fare for utglidning i bruken av rommet når formålet med bruk av rommet ikke er klart angitt.

Ombudet ber om en nærmere klargjøring av bruksområdet for rommet.

Vi ber om en tilbakemelding fra Serio Haraldsplass Ung på de etterspurte punktene innen 1. desember 2023.

For sivilombudet

Helga Fastrup Ervik
avdelingssjef

Johannes Flisnes Nilsen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent etter gjeldende interne rutiner og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET

Postboks 8036 0030 OSLO

DEP

BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET

Postboks 2233 3103 TØNSBERG

BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN

Postboks 2233 3103 TØNSBERG

REGIONKONTOR SØR

STATSFORVALTEREN I AGDER

Postboks 504 4804 ARENDAL